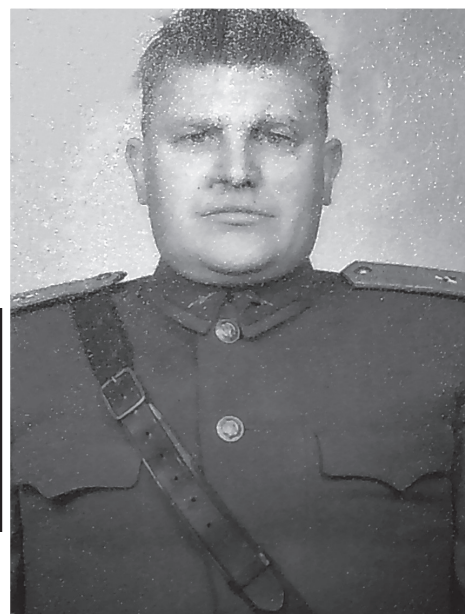

NEB

NEMZETI EMLÉKEZET BIZOTTSÁGA

SZIMLER JÁNOS, DR.

1909. május 13. Budapest – 1984. november 14. Budapest

A hat elemi elvégzését követően a Neuschloss-Lichtig Repülőgépgyárban lett segéd-munkás 1923-ban, a következő esztendőben három hónapig Budapesten a Ráday utcában illatszerbolti kifutó volt, majd 1924. júniustól Reisz István ezüstművesnél tanuló, felszabadulása után 1927–1931. december között ugyanott segéd. Miután 1931 őszén részt vett egy sztrájk szervezésében, szakmájában nem kapott állást, alkalmi munkákból élt. 1934 augusztusa és 1936 júniusa között élőbaromfi kiskereskedő volt a lágymányosi piacon. 1936. június–1937. április között Findler Frigyes vésnőknél vállalt munkát, majd 1939. február–1940 között a Standard Villamossági Rt.-nél segédmunkás, 1941–1945 között ugyanitt marós segédmunkás lett. A Budapestre bevonuló szovjet csapatok 1945. januárban „malenkij robot” ürügyével elhurcolták, s 1947. június 24-ig Lajlában (Dél-Szibéria) volt hadifogságban. Hazatérve a Standard Villamossági Rt.-nél ismét marós segédmunkás 1947. július és 1949. szeptember 12. között. 1947–1948-ban a Szociáldemokrata Pártnak, majd 1956-ig a Magyar Dolgozók Pártjának volt a tagja, 1956. november 15-én lépett be a Magyar Szocialista Munkáspártba.

Népbíró, majd népi ülnök 1949. február–1950. szeptember 12. között. A Bírói és Államügyész Akadémiát 1949. szeptember 14.–1950. augusztus 12. között, a tartalékos hadbírói tanfolyamot 1950. szeptember 1.–október 14. között végezte el. 1950. október 14-én századosi rendfokozatot kapott, október 15-től a Központi Katonai Ügyészségen ügyészhelyettes lett, 1950. december 8-ával a Budapesti Katonai Törvényszéken bírónak nevezték ki. 1951. november 15-től a Katonai Főtörvényszéken ítélobíró, 1953. július 4-től a Katonai Felsőbíróságon hadbíró, majd tanácsvezető, közben 1952. november 7-én őrnaggyá léptették elő. 1953-ban kezdte el a jogi egyetemet, s 1957. októberben fejezte be. 1955. júniustól alezredesi rendfokozatban a Legfelsőbb Bíróság Katonai Kollégiumának tanácsvezetője, kollégiumvezető-helyettes volt.

Az 1956-os forradalom idején a megalakult forradalmi bizottság kitiltotta a Legfelsőbb Bíróság épületéből. Önéletrajza szerint 1956. október 23.–november 1. között a Budapest XI. kerületi rendőrkapitányságon fegyveres szolgálatot vállalt, majd november 8-ig illegalitásban élt. November 11. és december 15. között a budai karhatalmi ezred XII. kerületi parancsnokságán is fegyveres szolgálatot vállalt. A statáriális rendelet kihirdetése után visszarendelték szolgálati helyére. „Az 1956. okt. 23-át követő események alatt tanúsított magatartásáért” 500 Ft pénzjutalomban részesült. 1956-os minősítése szerint: „ítélkezéseiben pártos, tanácsát is ebben a szellemben neveli. [...] Hibái: hajlamos a hirtelen indulatkitörésre, továbbá túlzottan [sic!] értékeli saját munkáját.” 1958-ban a következőképpen jellemezték: „Politikailag szilárd elvtárs.

Az ellenforradalom során a rendőrökkel vett részt a rend fenntartásában. A statáriális rendelet megjelenését követően vissza lett rendelve szolgálati helyére, és részt vett a rögtönítélő bíraskodásban. Intézkedését nagyfokú elvi szilárdság jellemzi. Az ellen-séget gyűlöli. [...] A legsúlyosabb ellenforradalmi bűnügyek egy részét, mint külön-tanácsvezető ő tárgyalja le.”

Dr. Szimler tanácsa hagyta helyben másodfokú büntetőeljárásban 1957. december 10-én Berta József, 1958. január 7-én dr. Brusznai Árpád, január 27-én Berecz György és Lénárd Ottó, január 30-án Földesi Tibor, március 3-án Babolcsai István és Molnár Sándor, március 27-én Ábrahám József, június 11-én Angyal Józsefné Friedl Valéria, június 23-án Kósa Ferenc és Ujvári József, június 30-án Molnár Károly, augusztus 5-én Czédli István és Korsós József, október 4-én Dóczi Dénes, Kovács Dezső, Kovács Imre és Modori Sándor, október 17-én Kolozsi István, Magyar Zoltán és Varga Péter, 1959. április 3-án Motzer Nándor, november 19-én Huszár László elsőfokú büntetőeljárásban kihirdetett halálos ítéletét. A kádári megtorlás során így összesen huszonhárom személyt ítelt halálra 1957. december 10.-1959. november 19. között, és mindenkit ki is végezték. Katonai és köztörvényes büntetőügyekben is eljárta, 1959-es minősítése szerint kiválóan. 1958-ban 1000 Ft pénzjutalmat kapott „a bírói munka terén végzett kimagasló teljesítményű, szorgalmas és példamutató munkájáért”. Az 1959-es jutalma hasonló mértékű volt, ezt „az ellenforradalmi ügyeknek a gyors letárgyalása és a hátralékmentes ügyintézés érdekében végzett jó munkájáért” kapta. 1956 decemberét követően négy meg nem nevezett magasabb parancsnoki dicséretben, 1960-ban főosztályvezetői dicséretben és díszóra jutalomban részesült.

Hat esetben dr. Szimler tanácsa enyhítette az elsőfokú büntetőeljárásban kiszabott halálos ítéleteket: 1958. szeptember 26-án az 1958. június 30-án elmarasztalt Kalina János és Kőtelepi Lajos, majd 1960. január 8-án az 1959. szeptember 24-én elítélt Antal György, Kovács Kálmán és Kovács Tibor kapott tőle életfogytig tartó, illetve az utóbb említett büntetőügyben Kálmán Béla tizenöt évi börtönbüntetést.

1962-ben ezredessé nevezték ki, ugyanabban az évben Tömpe András, az MSZMP Központi Bizottsága Adminisztratív Osztályának vezetője az 1956 ősze előtt, a szociáldemokratákkal szemben indított büntetőperekben történt törvénysértéseire hivatkozva kezdeményezte nyugdíjazását. Szimler a Szücs-ügyben hadbíró volt, Mérő Ignác, az SZDP Rendező Gárdája vezetőjének büntetőperében a Katonai Főtörvényszéken 1951. augusztus 17-én is ő ítélkezett, akárcsak Kulifai Géza, Németh Ferenc és társai büntetőügyében is a Katonai Felsőbíróságon 1954. február 17-én. Tömpe előterjesztését az MSZMP Politikai Bizottsága augusztus 7-én, a kormány szeptember 6-án fogadta el, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1962. szeptember 14-én a hónap végével felmentette, s nyugdíjazták. A kormány 2845 Ft kivételes összegű nyugellátást állapított meg részére, amelyet 1979-ben már 5000 Ft-ra emeltek.

KITÜNTETÉSEI

Szolgálati Érdemérem (1955. november 3.)

Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékérem (1957. július 29.)

Magyar Szabadságért Érdemrend ezüst fokozata (1957. november 7.)

Kiváló Szolgálatért Érdemérem (1959. május 12.)

Szolgálati Érdemérem 10 év után (1960. október 14.)

Felszabadulási Jubileumi Emlékérem (1970)

FORRÁSOK, IRODALOM

Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeti Intézet és Múzeum Központi Irattár 76438.

Minisztertanács TÜK Irattár 0243-XX/1962.

Csendes László–Gellért Tibor: A hadsereg vezető beosztású állományának rangsorolása, 1945–1989. Kézirat. Hadtörténelmi Levéltár C213. Ezredesek, 1876/1–2.

1956 kézikönyve. III. Megtorlás és emlékezés. A kézikönyv főszerkesztője Hegedűs B. András, a kötetet szerkesztette Kende Péter. 1956-os Intézet, Budapest, 1996. 76–77., 81–82., 92., 107., 111–112., 114., 119–121., 123–124., 159., 163., 182., 200., 204., 219., 228., 233–234., 245., 249., 254–255., 259., 262–263., 279., 292.

Eörsi László: Eörsi László: *1956 mártírjai. 225 kivégzett felkelő. Budapest a forradalom napjaiban*. Szentpétery Tibor fotóival. Rubicon-Ház, Budapest, 2006. 4., 9., 11., 26–27., 34., 37., 48., 61., 85., 103., 106–107., 111., 113., 122., 128., 137., 139–141., 219., 221.

Zinner Tibor: Utak és tévutak a XX. századi magyar felsőbíráskodás káderpolitikájában '56 után. In *A Kúria és elnökei III*. A kötetet szerkesztette Bódiné dr. Beliznai Kinga. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2015. 174–175.